

«ՀՅԱՀԱԿԱՐ ՊԱՆԱ ԿԵՎՄԵՑ ՊՐԵՖԵՐ» ՀՅԱԿ. ԺԸ. 16:

ՃԻԼ Դ.

ԽԹԱՆՊՈԼ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1. 1875.

Ն° 9

ԱՐՄԵՆԱԿԱՆ ԹԵԱՏՐԻԿԱԿԱՆ
Յովակիմ՝ պիր կիւն փէտէրինէ
բնեաշկի չօճուգ օլմայրա պիր ատէմ
օլսա խտիմ» աէտի : Փէտէրի օնա,
«Նիշիւն պէօյլէ պիր շէյ իսթէրսին»
աէյիւ սիւալ էթուի : Արմենակ շէօյլէ
ճէլաղ վէրտի . «Օնուն իշիւն քի, ա-
տէմլէր իսթէտիքէրի եէրէ կիտէր
կէլիքէր» : Փէտէրի օնա, «Եվիթ,
կէրչի օնլար իսթէտիքէրի կիսկի
տափանըըլար, փադաթ օնլար քէն-
տի չօճու գլարընըն եէվմիյէսինի թէ-

տարիք էթմէք իշիւն չալըշմաղա մէն-
պուր տըրըլար . վէ էօյլէ թէնրիւպէ-
լէրէ միւպթէլա տըրըլար քի օնլարը
սէն ատլա պիլմէզսին» ատէտի : Արմե-
նակ, «Եյի ամմա պէն ատէմ օլ-
մադ իսթէրիմ քի, ադնէ դաղանա-
պիլէյիմ, վէ շէյթանա դարշը տու-
րարագ, օնուն քեափփէյիթէնրիւպէ-
լէրինէ զալիալ կէլիքէր» ատէտի . Փա-
դաթ փէտէրի հիշպիր շէյսէօյլէմէտի,
Պիր սասաթ սօնդրա Արմենակ պիր
օտայա կիրտի . օրատա քէնտի քիւ-

շիւք գըզ գարընտաշը վիրդինէ պիր
դանափիէ իւզէրինտէ եամթըպ ույու-
յօր իտի : Արմենակ դըզ գարընտաշը-
նըն օրատա օլտուղունու պիլմէզ ի-
տի . օնու օրատա կէօրէրէք գըզ գա-
րընտաշընը ույանտըրմանագ իշիւն
տիշարը չբացագ իսթէտի : Ամմա
պիրտէն պիրէ պիր շէյ կէօրէրէք
տուրտու : Վիրդինէ քէնտի օյուն-
ճագլարը արասընտա տիւշմիւշ ույու-
յօր իտի . պէպէյի, ֆիլի վէ ամթը եա-
նըպաշընտա իտիլէր . ֆագաթ Արմե-
նակըն օրատա տուրմանընըն սէպէպի
պիր պէօյլէնէք վէ գրըմըզը Ամմափի
էլմասը օլմուշիտի : Պու էլմա ույու-
յան գըզ գարընտաշընըն եռւվարլագ
վէ սէմիզ էլլէրինտէ իտի : Արմենակ
օրատա տիւշիւնտիւ քի օ էլմոյը ալ-
տըրընտա քիմսէ օնու կէօրմէյէնէք,
վէ եափաճաղը իշ հագդընտա տահա
պիր էյի տիւշիւնմէքսիզին եավաշճա
դանափիէնին իւզէրինտէն էլմայը ալ-
տըր վէ օրատան տիշարը չբացագ :
Օտատա քիմսէ եօգ իտի . լաքին
Արմենակ մէզքիւր մահալտէ պիր չօգ
ատէմ օլուալ քէնտինէ պագարագ,
ալլյըպ, այլըպ չաղըըլըյօրլար տէյիւ
տիւշիւնտիւ . քէնտի զամիրի պէօյ-
լէնէ օնու րահամթօրզ էտէր իտի :
Արմենակ գօշուալ քէնտինի գօվալա-
յան սէտէն գաշմագ իշիւն տիշարը
չբացագ, օ սէս իսէ Վիրդինէնին ու-
յանըլ էլմասընը պուլմատըզը թագ-
տիրտէ նէ գատար անընաճաղընը
տէրխամըլը էթտիրէրէք տէրունտէն
օնու թէքտիր էտէր իտի : Արմենակ
գօշարագ պաղչէնին օ պիր ու ճունտ
գատար կիթտիւ . զամիրի քէնտիսինի
տահա զիյատէ րահամթօրզ էթմէօին
տէյիւր պիր չալը արդասընտա կիզլէն-
տի . օրատա էլմասընը օ գատար ա-
ճէլէ իլէ եէտի քի հիշ թաթ տույ-
մատը : Էլմայը եէյիս պիթիրտիքտէն
վէ րուպասընըն գօլու իլէ աղղընըն
սույունու սիլտիքտէն սօնդրա Արմե-
նակ չալտըզը էլմա գալովինին պիհու-
զուրլուղունու տէյմէզ իտի տէյիւ
տիւշիւնմէյէ պաշարար . Օլ կիւն րա-
համթօրզ օլտու . նիհայէթ փէտէր վէ

վալիտէսինէ կիտիոլ քէյֆիյէթի իդրար էթտի : Օ վագըթ փէտէրի Արմենակա տէտի քի , շէյթանա դարշ գօյմագ , վէ օնուն ինսանլարա դարշ քադարալը թէնրիւպէ վէ ուղընթըլարա զալիպ կէլմէք իշիւն ատէմ օլմազա պէքլէմէք իդթիզա էթմէզ . վէ Ալլահա նկյաղ էթտի քի թէնրիւպէլէք դարշ գօմագ իշիւն Արմենակա եարտըմ էթմին , էյլէ քի պէօյիւտիւքտէ , պէօյիւրլէրին թէնրիւպէլէք դարշ գօմազա շիմտիտէն հազըր օլուն :

Զօնուղար Աւետարերի իշիւն

ՆԱՍԻՀԱԹԸ ՏԻՆԼԵ

Տիգրան պաղչէյէ կիտիպ եասլան էրիյի աղաճնըն ալթընտա տուրտագ մէյվէյի սէյր էտէր , կէտնիւ իսթէր քի պիր գաչ էրիք գօփարըպ եէսին , վէ պիր իբի թանէ գօփարըր եէր , փագաթ պունունլա արզուսու կէշմէզ , տահա զիյատէ իշտահը աշրարագ աղաճն իւզէրինէ ըրդար վէ թէփէլէրտէ տահա կիւզէլէրինի կէօրէրէք օնլարը գօփարմազա չալրշը : Պունկյէթ իլէ տահա եօգարըյա ըրդարըդը վագըթ , այազընըն ալթընտաքիտալ գըրըլըլը լաքին պախմընտան պաշգա պիր տալա լասթ կէլէրէք իբի էլլէրինտէն ասրը դալրը : Տիգրանըն ասութ լարընտան պիրինին զէվճէսի օրտտա պուտունուալ օնուն եարտընա դօշարիսէտէ , Տիգրանըն ասրը եէր եիւքսէքնէ օլուուզունտան օնա եարտըմ էտէմէզ : Տիգրանըն տէտէօինին ախւքքեանը մէզքիւր պաղչէտէն անճագ իւչ տագիդէ իրագ օլուալ , Տիգրան օթէտէ , տէտէն տէյիւ պազրըմազա պաշլար , Տէտէսի պու սէսի իշիւէրէք քէնտի օզուլը լարընտան պիրինին կէտէրիտ : Լաքին Տիգրանըն պուլսւնտուզու տալ զիյատէ աղըլըլըզա տայանամայաձնազնտան եարտըմա կէտէն զաթ աղաճա ըրդմազա նէսարէթ էտէմէզ , վէ Տիգրանա , քէնտիսինին աշազը աթարթը նալութ մութանալը նալու թութանազընը պէյան էտէր : Տիգրան կիւն իլէ պու սէօդէ դանար , վէ աշազը աթըլըպ եռուվարլանարագ կէլիր ամուճամընըն դուճազընտա բահաթ էտէր :

Թ Բ Լ Մ Փ

Պիրատէրիմ պիր կիւն նէսպինէ պիր քէօփէք եալիրուսու գօյուպ էվէ կէթիւրտի : Պիդ պունուն ատընա թըրըմփ գօտուգ : Եավրու պէօյիւյէրէք շութասիլիրտէ կէօրիւնէն իրի քէօփէք օլուու : Պու թըրըմփ շիմսինէ եափայօրի : Պիր քէօփէք քիւշիք փամսուկու կու ըսրըմագ իսթէյօր իտի , թըրմի օնա դարշը Փամսուկա տահիու ըրդայօրի : Թըրըմփըն պու քիւշիք քէօփէյէ սահապէթ էթմէսի էյի պիր չէյ տիր : Տահա էյի տիր քի չօճուգլար տա շուդ գափտէյի խաթըրուս սագլասընլար :

Զալիփէր սիզին եարտըմընըզա միւհթաճ օլուուզլարը վագըթ , տաիմա օնլարա եարտըմ էտին , վէ տիգգաթ էտին քի եարտըմընըզ վէ սահապսիզ զափթէրի ինճիթմէյէսինիգ :

ՓԱԶԱՐ ՄԷԳԹԷՊԻ ԽՈՃԱԼԱՐԸՆԸ ՄԻՒՔԵՇԱՅԸ

Փազար մէքթէպինիղին խօճասը հէր փազար սիղէ տէրս վէրմէքլէ պէօյիւր էյլիք էտէր , սիդ խու օնուն պու էյլինինէ պէտէլ օնանասըլ միւքթեափաթ էտէպիլիրսինիգ :

1. Հէր փազար թամ վագըթընտա մէքթէպէ կէլմէքլէ : Վազա խօճաս պիր շայիրտին մէքթէպէ կէճ կէլտիլինի կէօրիւրտէ , չօդ քէտէր էտէր :

2. Տէրս վագըթընտա բահաթ օթուրուալ խօճանըն սէօզիւնիւ տիգգաթլէտէ տինլէմէքլէ :

3. Տէրսլէրի էյի էօյրէնմէքլէ :

4. Քիթապը չէրիփին իլմինտէ հափթատան հափթայա իլէրլէմէյէ զայրէթ էթմէքլէ :

5. Հափթա իշինտէ փազար կիւնիւ ալընան տէրսլէրէ կէօրէ հարէքէթ էթմէքլէ :

Պու չէյլէրի ինրա էթտինիղ հալտէ , փազար կիւն մէքթէպի խօճանը սիզահէն չօդ փարտ ալմըլ դատար խօշնուտ օլուր :

ՑՈՎԱԿԻՄՄԻ

ՏՈՒՌ ԷԹՄԷՔԲ ԳԱՒԻՏԷՍԻՄ

Պիր սապտահ Հռութուն վալիտէսի օնա սիւալ էթտի քի , պու կէճէ Ալլահըն սանա պախչ էթտիլի լութի վէ ինայէթտէն տօլայր օնա թէշէքիւր էթտի մի :

Դըզճըզազ , Կայր անա , սապտահ սուասընը նասըլ էթմէք կէրէք օլուուզունու պիլմէտ :

Հռութուն քիւշիք դարնտաշը Յովակիմ էթտէտէն չէյլէտէտէտի :

«Հռութի , սանա պիր չէյ լազըմ օլուուզտա , անամտան խթէմէնին թարղընը պիլմէզմիսին : »

Հռութի , ևկվիթի , պիլիրիմ : տէտի :

— ափէք էյի , անսոմտա խթէտէտինի վէրէճէք օլուա , օնա թէշէքիւր էթմէնին թարղընը պիլմէզմիսին : »

— ակվիթի , հասըլ թէշէքիւր էթմէք կէրէք օլուուզունու պիլիրիմ : »

Յովակիմօնա , ակոյէ իոէ փէք էյի , Ալլահա տուա վէ թէշէքիւր էթմէնին եօլու տա իշմէ պու տուր , սանա հէր նէ լազըմ խէ , օնտան

ԻԳՆԱ ՕԼՄԱՄԱ ՊԻՐ ԱԶ ԳԱԼՏԸ

ԱՄԱԼ. № 28:

1. Իգ-նա՝ օլ-մա - մա Պիր ազ զալ - սը, Իլզամ օլ - մա- մա Պիր ազ զալ - սը.

2. Իգնա օլտունսա, Պու կիւն ինան. Իլզամ օլտունսա, Պու կիւն ինան. Բապպ թիսուս սազըլյօր, Մէլէքլէր պէքլէյօր, Տուալար օլույօր, Կէլ կիւնսահքեար:

3. Երմափի կէլմէզսէն,
Փէք կէճ օլուր.
Լճէլ կէլիր տէ,
Փէք կիւճ օլուր.
Հասատ վաղթը կէչէր,
Ֆուրսաթ էլտէն գաշար,
Ճան թէվաբէսիդ կէօչէր,
Օլուր հէլաք:

ՊՈՃԵՍՏԱՆԼԱՐ

Աքրիդ անըն ձէնուալ թարաֆընսաս սաքին օլան պիր եապանի դապիլէնին խսմի տիր: Պու դապիլէտ տիւնեանըն էն ազ թէրապիյէ օլուալ վէ պէքը էն չիրքին դապիլէսի տիր: Պու դապիլէնին ատէմէրինին պօյու դրաս տըր, վէ հէր նէ դատար օլ ճիվարտա պուլունանլար սիյան իսէլէր տէ, պուլունարըն րէնկի սարը տըր: Աղըլլարը հատուէն զլյատէ պէօյիւք, կէօղլէրի տէ չօդ քիւշիւք, պուրունարը եասոր, սաշարը տա տաղ տիւնան պիր ազ եիս կիսի փիւլիւլէր պուլունուր:

Լար, եօդարքի թասվիրտէ օ դապիլէտէն պիր դատըն իլէ օնուն էվլատը կէօրիւլիւր:

Պունլար մազարալարտա վէ եէրին տէլիքլէրինտէ սարին օլուալ, նէ պէօյիւրէրի, նէ նիզամլորը վէ նէ տէ ֆամիլեալարը վար, թամայլարը չի էթ տիր. հադիդաթէն հայլանա փէք չօդ պէնզէրլէր, վէ պաշգա ատէմէրէր իլէ ատավիժէ իւզրէ եաշարլար, կէճէլին մէմլէքէթլէրինտէն տիշարը չըդըպ, պաշգալարընըն հայլանաթընը սիւրիւրէր վէ չալընան հայլանաթ սահազլէրի օնլարըն արգամընա տիւշիւր թիւֆէնքիլէ օնլարը գօվալարլար, Պաշգա դապիլէլէր իլէ անճադ դափլա միւնսիւրի պիր գար տըր, Աէյլէշտիքի գարլարընը կէօրիւալ, նէ եափայօրլարուտէյու սիւալ էթտիւ աջէյիւշիյօրլար տէնիլտիւ:

Ուփադ պիր չօնուգ պիր եռւլատա իրի գուշ եափրուլարընըն պիր սիրինի գազալատըլարընը կէօրիւալ, նէ եափայօրլարուտէյու սիւալ էթտիւ աջէյիւշիյօրլար տէնիլտիւ:

Չօնուգ, Ախայր էօյլէ օլամազ, օնլար դարլնտաշ օլտուգլարը հալունասորլ պիր սիրիւլէրի իլէ տէօյիւշէպիրլէր տէտիւ:

Ամէրիզա միսիօնէրլէրի շիրքէթի Թարաֆընտան Միւէլիֆի դազէթա ձ. Ք. Կրին

ԽՍԹԱՆՊՈՒ

ՄԱՐԴԱՎԱՐ ԱՐԱՄԵԱՆ
Զագմազըլար, Յակոբեան խան նում. 12

ՊԻԼՄԱՆ ՃԵՎԱՊ

- Ն 4. Բ թէվ. իջ. 24, — 5. երես:
Ճէ. 14: — 6. երես. լ. 7, — 7. թոր. լթ.
19—25, — 8. եղեկ. իթ. 27.

ՊԻԼՄԱՆ ՃԵՎԱՊ

ԱՊԱՄ վէ անամ օլմայըսլ, ֆագաթ ֆատիշահըն դըզը եաթաղըմը հազըր լամըշ իտի: Հէրնէ գատար պիր ֆատիշահ սէրայընտա իտիմ իսէ տէ, ինսան էլի իլէ եափըլը

մըլ պիր էվ աոլա կէօրմէմիշիմ: Ցիւսիլ իտիմ, ամմա պէօյիւք պիր ֆատիշահը ալտաթտըմ: Փատիշահըն ասքէրլէրի պէնի էօլտիւրմէյէ կէլտիւլը, վէ հէր նէ դատար օնլարըն էլինտէ սահիպսիդ իտիմիսէ տէ, պէնի էօլտիւրէմէտիլէր: Պէօյիւք պիր ֆատիշահը էօլիւմտէն գուրթարտըմ: պունունլա պէրապէր, հիշ պիր ատէմտէն նէ թաթլը պիր սէօղ իշիթտիմ, նէ տէ պիր միւքեափաթ ալտրմ: Քիմսէ պէնիմիսմիմի պիլմէզ, ամմա Քիթապը շէրիֆ օգույան չօնուգլար պէնիմ: Հագդըմտա իշիթմիշ տիրլէր:

Քիթապը շէրիֆտէն պու պիմէնէ յէյէ միւթէտլիդ օլան հիքեայէյի պուլանա, օնալիթը եաշընտան աշաղա օլտուզու հալուէ, 1876 սէնէսի իշիւն իշուու զազէթա մէճճանէն վէրիլէնէք տիր:

Ճէվապլար գեկտեմբէր պիրտէ պուրայա եէթիշմիշ օլմալը տրըլար. եազանլար քէնտի եաշլարընը, իսիմէրինի վէ սարին օլտուգլարը մահալէրի տախի պիլտիրմէյի տիրլէր, ինէյի ճէվապ իշուու չօնուգլար Աւետարերինին գեկտեմբէր նիւսխէսինէտէրճ օլունածադ տրը:

Ուփադ պիր չօնուգ պիր եռւլատա իրի գուշ եափրուլարընըն պիր սիրինի գազալատըլարընը կէօրիւալ, նէ եափայօրլարուտէյու սիւալ էթտիւ աջէյիւշիյօրլար տէնիլտիւ:

Չօնուգ, Ախայր էօյլէ օլամազ, օնլար դարլնտաշ օլտուգլարը հալունասորլ պիր սիրիւլէրի իլէ տէօյիւշէպիրլէր տէտիւ:

Ամէրիզա միսիօնէրլէրի շիրքէթի Թարաֆընտան Միւէլիֆի դազէթա ձ. Ք. Կրին